

Іваштенко С.В.,
слухач 7 - курсу ННІЗДН
Національної академії внутрішніх справ

Види запобігання злочинам у сфері економіки

Запобігання злочинам у сфері економіки являє собою узгоджену систему заходів політичного, економічного, соціального, організаційно-правового характеру, спрямованих на усунення передумов цих протиправних дій. Їх реалізація сприяє економічному розвитку, підвищенню добробуту населення, а відтак і загальному соціальному прогресу.

Традиційно заходи запобігання злочинності поділяють на три види: загальносоціальні, спеціально-кримінологічні та індивідуальні.

До *загальносоціальних заходів* запобігання злочинам у сфері економіки належать: подолання бідності та безробіття населення країни; зменшення розриву між рівнем життя багатих та бідних; забезпечення вільного доступу громадян до приватизації, підприємництва; зменшення податкового навантаження на суб'єктів підприємництва; протидія монополізації економіки, поширення конкурентних засад щодо діяльності її суб'єктів; поширення державного кредитування малого й середнього бізнесу; залучення України вітчизняних та закордонних інвестицій; нормотворчість, яка стимулює розвиток підприємництва; забезпечення ефективного контролю державних рішень «четвертою владою» — пресою; забезпечення видатків на наукові дослідження тіньової економіки та розроблення заходів протидії щодо неї; забезпечення кримінологічної експертизи нормативних актів у сфері підприємництва; виховання належної правосвідомості громадян, особливо — молодшої частини населення, формування так званого «середнього класу».

Спеціально-кримінологічні заходи запобігання злочинам у сфері економіки.

1. Заходи профілактики:

- зменшення готівкових розрахунків у господарському та цивільному обороті;
- зменшення переліку видів підприємницької діяльності, які ліцензуються;
- реалізація механізму повної чи часткової деприватизації, якщо приватизація здійснена з порушенням передбачених законом умов та порядку її проведення;
- фінансовий моніторинг обігу грошової маси, приватизаційних паперів;
- законодавче врегулювання механізму обмеження політичного і управлінського лобізму;
- декларування доходів населення;
- забезпечення відкритості державних закупівель, проведення їх на конкурентних засадах;
- забезпечення механізму конкуренції та обліку при наданні суб'єктам підприємництва прав на земельні ділянки;
- диверсифікація джерел надходження в Україну енергоносіїв та стратегічних промислових матеріалів;
- поширення енергозберігаючих технологій у народному господарстві, використання альтернативних джерел енергії;
- співпраця із закордонними правоохоронними органами, які спеціалізуються на запобіганні злочинам у сфері економіки;
- забезпечення превенції щодо порушень авторських прав з реалізацією повноважень судів, державних органів виконавчої влади.

2. Заходи випередження злочинів у сфері економіки є такими:

- створення служб, підрозділів на підприємствах, які б відповідали за їх економічну безпеку;
- створення об'єднань товаровиробників за відомчою належністю, статутна діяльність яких була б спрямована на захист галузевого бізнесу.

3. Заходи припинення злочинів у сфері економіки повинні здійснюватися в межах компетенції уповноважених суб'єктів, уповноважених протидіяти економічній злочинності.

Індивідуальні заходи. Об'єктом цього виду запобігання злочинності є поведінка та спосіб життя осіб з високою імовірністю вчинення злочинів у сфері господарської діяльності, антисоціальні властивості їх особистості, несприятливі умови оточуючого таку особу середовища та життєвого укладу інші довготривалі обставини, які визначають криміногенні ситуації і полегшують вчинення злочинів.

Список використаних джерел

1. Голіна В.В., Головкін Б.М. *Кримінологія: Загальна та Особлива частини* Навчальний посібник. - Х.: Право, 2014. - 513 с.